



DELAVEC

Uredništvo in uprava:
Ljubljana,
Šelenburgova ulica št. 6/II.

Glasilo Strokovne komisije za Slovenijo. (Pokrajinski odbor GRSJ)

Izhaja vsak četrtek.

Stane posamezna številka 1 Din,
mesečno Din 4—, leto Din 48
— Za člane izvod
po 80 para.

Oglasi po ceniku.

Dopisi morajo biti frankirani
in podpisani, ter opremljeni
s štamp. dotične organizacije.

Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije so poštnine
proste.

Ven iz blata!

Nova fronta od Triglava do Skopija. — Za sodelovanje vseh, ki so dobre volje. — Za združenje vseh struj v rdeč veletok!

Kongres GRSJ, ki se je vršil pretekli mesec v Beogradu, je zarisal končno veljavno linijo nove delavske fronte v državi SHS. Tri leta dela in naporov je bilo treba, da preorientiramo prejšnje fronte, ki so tekle v smerih Ljubljana - Dunaj, Zagreb - Budapešt, Sarajevo - Dunaj, Beograd - Skoplje itd.

Vse te različne fronte so se sedaj združile v eno: Od Triglava preko Ljubljane, Zagreba, Beograda vse do turške meje.

Važnost te nove pregrupacije so se zavedali le najbolj izsoljeni kadri delavskega pokreta, le tisti, ki so se uživali v nov položaj v novi državi.

Zato so mnogi med tem časom, ko smo vodili dolgotrajna posvetovanja, ko smo v težkih razmerah potovali iz kraja v kraj, ter zaglaševali vse mogoče pomisleke — med tem časom so se mnogi izgubili iz kontakta s svojimi kadri, zabredli so v močvirje in sedaj mečejo blato na vse, kar bi jim moralo biti ljubo in drago.

Toda naše delo je sedaj končano in z vsemi energijami bomo šli na delo, da jih rešimo iz močvirja in jih privedemo nazaj v skupno fronto, na branik delavskih interesov.

Sedaj, ko je naše delo uspelo, ko je nova fronta postavljena, sedaj prehajamo k mobilizaciji vseh delavskih sil — da jih popeljemo v ostro ofenzivo

proti vsem izkoriščevalcem delavskega razreda.

Nikogar ne bomo odbijali od sodelovanja — nikomur ne bomo očitali ničesar — pozabljena naj bo nevesela preteklost, mi vsi pa na delo za boljšo in svetlejšo bodočnost.

Dela je mnogo, zato pridnih rok in bistrih glav ne bo preveč, temveč premalo.

Naš proletariat je gladen in raztrgan, in okraden svojih pravic. Kdor bo hotel pomagati, da se to stanje spremeni naj nič ne čaka, naj nič ne pomišlja s kom se je še večeraj ravsati. Moško naj stopi na plan z edino parolo: Ven iz blata, v enotne organizacije, v rdeč veletok.

Okoli 40 tisoč proletarcev Jugoslavije nas je sedaj pripravljenih, da na odredbo našega vrhovnega vodstva planemo na delo. Za boj proti celotni jugoslovanski buržuaziji je ta številka premajhna, a za izvedbo mobilizacije pa ta številka zadostuje.

Poziv na mobilizacijo delavskih sil je sedaj izdan. Naš najvišji forum — kongres G. R. S. J. je govoril in — odločil!

Vsi fantje in možje, dekleta in žene, vsi lačni in raztrgani, ponižani in razžaljeni.

Na plan!

Za pobratimijo delavskega razreda!

Za boljšo bodočnost!

Za rdeč veletok!

Razgled po svetu.

Ljubljana, 12. maja 1924.

Mednarodnost ali internacionalizem, kakor se sedaj običajno izražamo tvori eno najbolj kočljivih problemov sedanjega časa. In vendar je to vprašanje staro kot svet in ne omenja v bistvu ničesar drugega kot stremljenje, izraženo z besedami: »Vrni se k naravi!« Prva internacionala je obstojala pred tisočletji, ko ljudje še niso bili razčlenjeni na vere, narodnosti, svetovna nazoriranja, politična prepričanja itd. Zanimivo je, da imenujejo stari grški in rimski pisatelji ta vek »zlato dobo«. Pa razvoj je šel dalje, ponekod normalno, drugod narobe. Tako je tudi mednarodnost v okvirju tega razvoja dobivala različne oblike. Idealni snovatelji so doživljali lepe uspehe, pa tudi hude poraze. Tako na primer si je v ostrem boju za človečanske pravice priboril mednarodnost kapital, ki je ravno na podlagi tega postal neomajeni in neizprosni vladar sveta. On ne razlikuje vere od vere, ne naroda od naroda, da so mu stranke brez pomena je jasno in znano.

Da pridemo h konkretnemu slučaju! Baš te dni so se v Rimu vršili trije mednarodni kongresi: za ureditev enotnega zrakoplovstva, za rešitev zakona o zasebnem pravu in za regulacijo sodelovanja vseh držav, ki imajo kolonije. Kolonije pomenjajo v Evropi toliko kot človeku žila — dovodnica. Evropa se je izčrpala in išče novih virov, da si ohrani življenje. Ta nujni pogoj razvoja ni plod zadnjih časov, temveč leži njegov zarodek že davno v srednjem veku. Iskanje novih zemelj ni bilo samo znanstvena želja gotovih učenjakov, kakor tudi ne avanture znanih pustolovcev; to je bila kratkoročno gospodarska potreba. Kolomb je imel morda samo ide-

alno-znanstvene namere, ko je šel iskat Zapadno Indijo, pa je odkril — Ameriko. Španija pa mu ladje ni dala na razpolago iz idealnih razlogov, temveč je mislila pri tem samo na to, da si učvrsti svoje stališče napram sosednjim državam. Tiste čase je bila tekma med Španijo, Francijo in Anglijo, v kateri je imela Španija najprej uspeh, nato pa je docela pogorela. Od vse mogočnosti je ostalo le njeno svetovnoznano krščanstvo in pa bikoborbe.

Nas zaenkrat zanima omenjeni kolonijalni kongres. Pod krinko odprave suženjstva, se je bavil o vprašanju kolonijalne politike, ki se »baje« mora prilagoditi šegam in navadam domačinov, o vzgoji mešanec, o zdravstvenih vprašanjih, o pravnih in upravnih zadevah, o gospodarstvu in celo o domačem tisku. Pravzaprav lep program, ako bi mu resnica ne nasprotovala. Iz vsega je namreč razvidno, da gre zopet za stremljenje izčrpanih evropskih držav, kako priti do novih vrelcev izkoriščanja manj izobraženih. Italija je imela pri tem prvi profit, da so ji priznali zapadno-afriško pokrajino Jubo.

To bi bila v splošnem svetovna politična in gospodarska situacija. K temu še majhen pristavek glede društva narodov! Ker društvo narodov ni pokazalo tiste življenske zmožnosti, ki se je pričakovalo od njega, se je začelo snovati »svetovno razsodišče«, ki pa ga je predsednik Zedinjenih držav ameriških takoj obsodil, ker smatra zvezo narodov za najboljšega posrednika v mednarodnih sporih, v katero pa, mimogrede povedano, tudi mnogo ne veruje. Oficijalne izjave in dejanski čini sta pač dve različni stvari.

Pomlad prihaja in z njo volitve ter potovanja suverenov in diplomatov. Volitve v Nemčiji so končane, kakor smo že poročali. Poincare je pri volitvah v Franciji pogorel; čakajo nas še volitve v Zedinjenih državah, v Italiji in Jugoslaviji. Pri volitvah, ki so se vršile te dni na Japonskem, je prišlo do krvavih izgrediv in mnogobrojnih aretacij. Sodi se, da je nadvladal parlamentarni vladavinski režim.

Kar se tiče »romanja«, naj najprej omenimo potovanja našega kralja v Pariz. Listi vedo povedati, da bo važnega političnega značaja; drugi pa pravijo, da je kraljici dolg čas v Beogradu in da bi se rada razgledala po Evropi. Mogoče je oboje. — Važno pa bo potovanje dr. Beneša v Italijo. Čehoslovaki tvorijo tako nekakšni jeziček na tehnični srednjeevropske politike, zato jih vedno kličejo na posredovanje. V tem slučaju gre za stvaritev ožje italijansko-čehoslovaške pogodbe. V vprašanje prihaja celo vstop Italije v malo antanto, o čemer pa še ni nič gotovega. Gotovo je, da znači posest dr. Beneša v Rimu prvovrsten politični akt. — Dalje potuje tudi predsednik francoske republike, in sicer na Poljsko. Mimogrede posesti Prago, kjer bo imel s predsednikom čehoslovaške republike važne razgovore. — V London pa je dopotovala romunska kraljevska dvojica. Potovanje se je vršilo z

običajnim pompom. Za prevoz iz Francije v Anglijo pa jima je morala dati angleška vlada celo brodovje torpednih rušilcev!

Komedija v Jugoslaviji postaja dan za dnem zanimivejša. Pašič, Davidović, Jovanović, Trifković si neprestano podajajo roke po raznih ministrskih kabinetih. Javnost se pravzaprav mnogo ne razburja nad tem, ker ji težke življenske neprilike odvrtačo pozornost v druge strani, vendar pa pravijo, da je kriza akutna. Kralja so doslej nadlegovali na vse mogoče načine, zato jim uide v Pariz. Značilno je, da je splaval mandat Marka Trifkovića, ki je sicer dober poznavatelj političnih razmer v deželi in star diplomat, po vodi.

Mimogrede naj omenimo, da so zemljoradniki sneli krinko z obraza in se vrteč klobuk v roki približujejo onim, na katere so poprej rjovelj še hušje od klerikalnih tigrov.

Poraz Poincare-jeve vlade v Franciji je vplival porazno na vso evropsko politiko. Socialisti so si priborili 102 mandata, kar znači, da se socialistično mišljenje širi bolj in bolj tudi po državah, ki so izrazito meščanskega značaja. Pri tem moramo poudariti, da bodo te volitve odločilno vplivale na reparacijsko vprašanje.

Pozor kovinarji!

Nezavisni kovinarji v Sloveniji, katerim do sedaj še ni uspelo našo organizacijo razbiti, so zato najeli »revolucionarja« iz Beograda, ki sliši na ime Buda Miljutinović. Ta Miljutinović hodi sedaj po Gorenjskem in poskuša svojo srečo. Poskusil jo je na Jesenicah in na Dobravi in do sedaj še ni imel uspeha. Da bodo pa kovinarji Slovenije vedeli, kdo je ta Buda Miljutinović in kakšen je njegov nepomirljiv razredni boj, katerega pridiga, prinašamo izvleček iz Metalskega Radnika, ki je glasilo našega Saveza, ki piše pod naslovom:

»Lump se i dalje koprea.«

Na naš uvodni članek v 3. številki Metalskega Radnika »Koprcanje lumpa« se poskuša Buda Miljutinović v pretečeni številki »Organizovanega Radnika« braniti in ne samo sebe, temveč tudi radikalno stranko pred našim napadom radi maltretiranja stavkajočih delavcev v predvojni Srbiji.

Njegova obramba je imela ta cilj: da delavstvu prikaže radikalno stranko kot delavstvu prijateljsko in da ni tako strašna kakor smo jo mi opisali in da je bil vsak lahko član strokovne organizacije.

To je napravil na tako nespameten način, in pri tem ni računal s tem, kar je že preje napisal in skuša krivico za te pojave med delavstvom prevlatiti na nas.

Cel njegov napis proti nam in obramba radikalne stranke izvira iz tega, ker je Buda Miljutinović najet agent radikalne stranke in detaširan od radikalov, da med delavstvom demoralizuje deluje. Za taka dela je sposoben samo politični lump in umazana duša psihopatološkega tipa.

Ta ničvrednež je napisal, da mu mi predbacivamo, da je delal volilne pakete z radikali in kako njega kot »poštenega« političnega človeka denunciramo.

Da bo delavstvo vedelo, kako mi njega denunciramo, prinašamo pismeni

volilni pakt, katerega je podpisal ta možakar s še nekaj »revolucionarji!«

Ta pakt se glasi:

Gospodu

Dr. Dživo Supilo

minister za poljedelstvo in vode sedaj v Brodu.

Mi spodaj podpisani po današnjih razgovorih izjavljamo, da nismo nikak protidržavni element, a niti komunisti, ter da se s politikom ne bavimo, nego samo s strokovnim vprašanjem in socialno politiko v svrhu zboljšanja našega kulturnega in ekonomskega stanja.

Vse to izjavljamo v našem imenu in v imenu ostalega delavstva kot njihovi predstavniki.

Istotako izjavljamo v tem svojstvu: da bomo mi kakor tudi ostali delavci pri prihodnjih volitvah za narodne poslance glasovali za listo Narodno radikalne stranke a v brodskem srezu za Vas dr.-a Supila kot sreskega kandidata.

S to našo obljubo vezemo naše zahteve s sledečim, katere stavljamo Vam, kot aktivnemu ministru in Radikalni stranki:

1. Da tovarna vagonov v Brodu odstopi od svoje zahteve za delo v akordu, odnosno, da se ista obveže, da tako delo ne bo uvedla pred tremi meseci, dokler se ne stvorijo vse tehnične predpriprave, ki bodo omogočile uspešno delo v akordu.

2. Da se dela na konec stavke in da se ta stavka po možnosti tekem petih dni završi.

3. Da se dovoli povratek vsem delavcem tvornice vagonov v Brodu v kolikor niso obdolženi kake krivde. Naročito onih pet delavcev ki so bili na podlagi naloga g. velikega župana dne 14. 12. 1922 izgnani.

4. Da se Vi g. minister zavzamete, da se vsi delavci, ki so od dela izključeni vrnejo nazaj na delo, izvzemši slučajev predvidenih v prednji točki ter

da se prepreči dovajanje inozemskih delavcev kakor je to predvideno v zakonu.

5. Da se z Vaše strani g. minister, odnosno Radikalne stranke ne bi ustreglo, kakor smo to gori navedli, se smatramo podpisani v svojem in v imenu delavcev razrešeni zgoraj dani obljubi.

Vse zgoraj navedeno smo izjavili in objavili na častno besedo, kot člani meščani in delavci in lojalni državljani v našem, kakor tudi v imenu naših sodrugov.

V Brodu na Savi, dne 24. I. 1923.

Predsednik Sindikalnega Veča:

Bradič Alois I. r.

Henč Rudolf I. r.

Štrumberger Adam I. r.

Bud. Miljutinović I. r.

Ali je potreben k temu še kak komentar? Mi mislimo, da ni potreben, ta dokument je povedal vse.

Tako postopanje se poštenemu človeku mora zastuditi, da izplune na tak gnój.

V vsakem drugem pokretu in v vsaki državi in tudi med buržuazijo bi bil radi takega postopanja vsakdo uničen. A v delavskem pokretu še toliko preje, tu bi se ga moralo kamenjati.

Naše organizacije.

Strokovna komisija.

Tajništvo Strokovne komisije je razposlalo na vsa Osred. društva naslednjo okrožnico:

Dragi sodrugi!

V smislu sklepa IV. plenarne seje Strokovne komisije bi imela obračunavati vsa Osrednja društva Strokovni komisiji sproti mesečno od prispevka po 25 par.

Vljudub temu so vsa O. dr. s kvoto v velikih zastankih.

Vsem Osrednjim društvom se prilagajo pregledi obračunane kvote in naročnikov Delavca, — iz katerih se da sklepati na zastonje v času od 1. jan. do 30. aprila 1924. Prosimo vsa Osrednja društva, da upoštevajo, da ima vzdrževati Strokovna komisija za Slovenijo tajništvo v Ljubljani, Mariboru in Celju in da mora priti v težke denarne težkoče, ako se kvota ne plačuje redno, tako da to obstoj naših tajništev ogroža.

Dalje naj upoštevajo vsa Osrednja društva, da stojimo pred pokrajinskim s. kongresom.

Na kongresu se bodo verificirali mandati na podlagi obračunov. Vsa O. dr., ki bi dobila prispevke od podružnic, a za nje ne obračunala kvote, bodo prišla napram svojim podružnicam sama v težek položaj, ker bodo podružnice gotovo zahtevale zastopstvo na okrožnih konferencah, ki se imajo vršiti v smislu sklepa V. plenarne seje S. K. pred pokrajinskim kongresom. Te konference bodo volile delegate za pokrajinski kongres.

Na teh konferencah pa se morejo verificirati mandati le na podlagi izkazov Osrednjih društev, ki pa skupno ne smejo izkazati večjega števila članstva, kakor je število obračunane kvote.

Z naglostjo in točnostjo s katero bodo uredile podružnice vprašanje kvote, bodo pospešile predpriprave za kongres.

S sodružnim pozdravom
Strokovna komisija za Slovenijo.

Nova knjižica.

V knjižnici Strokovne Komisije za Slovenijo je izšla študija o Socialni zakonodaji v naši državi.

Ta knjižica je nujno potreben svetovalec za naše organizacije in zaupnike, a tudi noben posamezen delavec, ki se boče z uspehom potegovati za svoje v zakonih zajamčene pravice, ne sme ostati brez nje.

V knjižici je obdelal priznan strokovnjak na polju socialno-politične zakonodaje in uprave kratko in pregledno vse važnejše zakone, ki urejajo delovno razmerje. Ako hočeš biti poučen o zakonu o zaščiti delavcev, o delavskih zakonodajah obrtnega reda o zakonu o bratovskih skladnicah, o inspekciji dela, o stkvah in izporih zglesi se pri

Predpostaviti je, da je tudi tisti del delavstva, ki od časa do časa sliši to politično prostitutko tudi tako demoraliziran, tako pokvarjen, kakor ta tip. — Ako ni se bo to videlo v kratkem. Če je med njim res nekaj idealistov, ki so pripravljeni za osvobodjenje proletariata žrtvovati svoje življenje, ti bodo morali braniti svojo čast in gledati na to, da se tega madeža operejo iz svojih tako vzvišenih idealov, ter da se osvobode tega Juda Iskarijota.

Delavci! zlasti kovinarji, ki ste za hip taktično grešili, imate pravico, da grešite, ampak nimate pravice, da s svojim odobravanjem onečate ono, kar je celokupnemu razredno-zavednemu proletariatu sredstvo, da dospe do svojega konečnega cilja — osvobodjenja proletariata — in nimate pravice, da dopuščate pljuvanje in kaljenje osnovnih principov razrednega boja proletariata.

Mi se popolnoma strinjamo s komentarjem uredništva Metalskega Radnika in upamo, da bodo kovinarji Slovenije sami znali preценiti »nepomirljivo klasno borbo« tega revolucionarja in da bodo ž njim kjerkoli se bo pojavil, pošteno obračunali.

- b) z ozirom na mladinsko gibanje v raznih državah;
- c) izgrajenje mednarodnega delavskega izobraževanja;
- d) z ozirom na solidnost in bodočnost.

2. Predavanja o aktualnih temah, ki jih bodo imeli predstavniki delavskega pokreta raznih držav.

Naš pokret je pozvan, da pošlje v te kurze obiskovalce. Stroške za pot in vzdrževanje mora nositi organizacija, ki jih pošlje, razven, če se uredi stvar tako, da nosi potne stroške sam slušatelj, vzdrževalne stroške pa organizacija.

Brez sumnje je, da bi bilo zelo koristno, ako bi mogel posešiti tudi iz naše države kdo ta tečaj. Ako je vaše društvo v stanju, da nosi stroške za enega slušatelja, recimo za Dunaj, nam javite to, kakor tudi ime sodruga, kojega bi poslali. Če vam to ni mogoče, nam javite, ali ste pripravljeni nositi en del stroškov za odposlanje enega ali dveh delegatov iz celokupnega našega pokreta. Za oba delegata mislimo, da bi bilo dovolj okrog 6000 dinarjev. Uverjeni smo, da bi pri primerni dobri volji le svote skupaj spravili, ne da bi se to preteško čutilo. Prosimo Vas, da nas o tem predlogu pravočasno obvestite.

II. Avgusta t. l. bo v zvezi s kurzom, o katerem zgoraj govorimo, mednarodna konferenca za izobrazbo delavcev ki jo sklicuje naša Strokovna Internacionala. Na to konferenco bodo pozvane naše kulturne, strokovne, konzumne in politične organizacije, v kolikor se bavijo z izobraževanjem delavcev.

S sodružnim pozdravom za Glavni Radniški Savez Jugoslavije:

Bogdan Krekić:

Usnjarska stroka.

Ivan Pavlič.

Dne 11. t. m. je umrl v deželni bolnici v Ljubljani eden izmed najstarejših in najzvestejših članov usnjarske organizacije s. Ivan Pavlič.

Zaposlen je bil pri tvrdki »Indus« že od leta 1896 in je bil skoro ves ta čas tudi organiziran, ter je ves ta čas pomagal širiti nauke socializma med svoje sodelavce.

Pogreb se je vršil dne 13. t. m. ob obilni udeležbi sodelavcev, kar je dokaz, kako je bil rajni med sotovariši priljubljen. N. v m. p.

Poročilo o obnem zboru Osred. društva usnjarjev.

V nedeljo 4. maja se je vršil občni zbor osred. društva usnjarjev v Mariboru. Zastopane so bile podružnice Šoštanj, Ptuj, Ljubljana in Maribor.

Tajnikovo poročilo, ki je obsegalo celotno delovanje osred. društva, so vzeli delegati na znanje. Istotako je podal s. tajnik poročilo o blagajniškem poslovanju, za kar se je izrekla tajniku zaupnica.

S. Jakomin, ki je zastopal osr. društvo na kongresu G. R. S. J. v Beogradu je podal izčrpno poročilo o poteku in vseh važnejših sklepih. Sodrugom delegatom se je čitalo na obrazih pri poročilu s. Jakomina, da čutijo, da je z 20 milijonov članov broječa internacionala siguren temelj za uspešen boj proti kapitalu.

Proti dvem glasovom je bil napravljen sklep, da ostane centrala še nadalje v Mariboru, pač pa bo deloval s. tajnik samo proti mali odškodnini po svojem delu.

Nadalje se je sestavila komisija, ki naj predružači podružnična pravila in sestavi poslovnik za centralo in podružnice.

Podružnica usnjarjev v Mariboru si je skozi več let odtrgovala od vsacega prispevka po K 1.—, kar pa je centrala zahtevala, da se da njej na razpolago. Končno se je sklenilo da se za to svoto Din 4000.— kupijo delnice Ljudske tiskarne.

V nedeljo dne 25. maja se bo vršila prva seja novega centralnega odbora v Mariboru. Sodrugi zunanjih podružnic naj pridejo že z jutranjim vlakom, da

bodo lahko prisostvovali govoru tajnika amsterdamske internacionale sodruga Sassenbacha.

Kovinarska stroka.

Očenziva razbijavev na Gorenjskem.

Dne 5. maja so sklicali nezavisni javni shod na Jesenicah, dne 7. maja pa na Dobravi. Poročevalec je bil Buda Miljutinović.

Shod na Jesenicah kakor na Dobravi, se je završil s silnim porazom za nezavisne. Kovinarji so na obeh shodih jasno pokazali, da je delavstvo sito večnega razbijanja in bratomornega boja.

Kratko je izraženo stališče naših kovinarjev. Z zunanostjo še ni spreminjena tudi notranost. Sprememba imena ene organizacije še ne pomeni ničesar, če se pa tudi člani ne spremenijo v svoji delavnosti, pa naj bi vodil organizacijo Miljutinović ali Bračinac, posameznik za nas ne pomeni nič, organizacija je in mora biti le članstvo!

Na Javornik Miljutinović ni »šel« — zakaj — že ve, tam ni nič za pridobiti.

Glas Svobode z dne 8. maja piše, da je bilo na slavu razvitja prapora nezavisnih na Jesenicah 2000 udeležencev. Nerodna je ta pomota, za eno ničlo se gre, sedaj jim bo pa manjkalo nekje drugje.

To za vas neljubo pomoto popravite in zapišite po pravici 200. Da je bilo pa tako so priča vsi kovinarji, ki so sprevod tudi prešeli.

Je pač tako, na smrtni postelji so mnogokrat prikazni, ki jih v resnici ni, no in tako se je zgodilo takrat tudi nezavisnim 27. aprila.

Kemična stroka.

Prevalje. Dne 17. p. m. smo imeli delavci tuk. papirnice v farni vasi strok. shod s sledečim dnevni redom: 1. Delavski položaj v naši državi. 2. Pomen naših strok. organizacij. Ref. je bil s. Krajer iz Maribora, kateri nam je na globoko in široko orisal omenjene točke, za kar mu je delavstvo glasno pritrjevalo. Le to je žal, da ravno tistih ni bilo navzočih, ki so res poduka ozir. pojasnili potrebni, kateri še danes niti ne vedo kaj so strok. org. in v kakšen namen se pobirajo prispevki. Zato ni prav nič čuda, da reakcija v naši državi napreduje, a pridobljene delavske pravice se pa kršijo, ker se še danes ne zaveda delavstvo kaj je in kam spada, v katero organizacijo. Zato si še vedno iščejo opore v kapitalističnih strujah ozir. organizacijah. Vsem tem pa povemo, da ne bo toliko časa nič bolje, dokler se ne strnejo vsi v razredno soc. strok. org.

Brezposelnost v kemični stroki. Tajništvo osrednj. društva kemičnih delavcev ponovno pozivlja vse podrejene podružnice ozir. njih odbore, da takoj natančno poročajo o stanju zaposlenega delavstva. In sicer: število delavstva, ki dela normalno 8 ur dnevno ob določeni dnevni mezdi. Dalje, koliko delavcev dela na akord in čezurno delo v dotični tovarni, da se čezurno delo akordno delo v tovarni omeji, v interesu zaposlenih in brezposelnih delavcev. Ker razumljivo nam je danes vsem skupaj, da smo potom akordnega dela vedno škodovali le sami sebi in koristili lastnikom tovarn, v katerih smo zaposleni. Tako, da nam danes za naš trud kažejo vrata na cesto, v armado brezposelnih, katero imajo namen izrabiti nam v škodo. Kako? Razmotrivajte! — Zavedajmo se solidarno svojih dolžnosti v tem odločilnem trenutku.

Objave.

Zahvala.

Podpisana se najtopleje zahvaljujem celokupnemu delavstvu »Pivovarne Union« za nabrano svoto 831 Din 75 p, katero so mi poklonili za časa dolgotrajne boleznii mojega soproga, kakor tudi za vse prejšnje podpore in številno udeležbo pri pogrebu. Marija Tome, vdova.

Podpisani se najtopleje zahvaljujem celokupnemu delavstvu »Pivovarne Union«, za nabrano svoto 155.50 Din, katero so mi darovali v moji boleznii.

Krulc Ivan.

Vsedelavski zlet spojen z zadružno razstavo se bo vršil 16. in 17. avgusta.

nje in drugi žganjski proizvodi, ki se letno producirajo pri nas, vidno, koliko vina odpade na poedinca v naši državi, ki šteje 12 milijonov prebivalcev.

Po tem računu zapravi jugoslovanski narod samo na vinu letno svotico v znesku Din 2.207.550.000.— ali 9 milijard 230 milijonov 200 tisoč K.

MALI OGLASI

Gospodinje

sahtevajte pri nakupu samo »ADRIA« vanilni-sladkor in pečivni prašek. Odklanjajte nčvredne ponaredbe.

Žika

je najboljši in najzdravejši nadomestek za pravo kavo. Zahtevajte jo pri svojem trgovcu.

Prašarna »ŽIKA« d. s. o. s. Ljubljana.

POZOR! Ne samo brati,

Svetlin krema je najboljša čistilo za čevlje. Zahtevajte jo po trgovinah.

temveč se prepričati, da je naša prava domača »KOLINSKA CIKORIJA« v svoji kakovosti prvovrstna.

Amerikanski pisalni stroj

„UNDERWOOD“

in vse posrebljine najboljše vrste nudi

„Underwood“, Zagreb, Mesnička br. 1

Zastoj

dobi vsak eno lepo moderno čepico, kdor naroči pri tvrdki **Ivan Šavnik, Kranj**

za moško obleko 3 m lepega sukna za Din 195, 3 m boljšega sukna za Din 225. 3 m finega sukna za Din 250— in 3-10 m finega kamgarna za Din 350. Skupna klot-podloga z gumbi stane: I. vrste D 112—, II. vrste D 166—, III. vrste D 134.

ZA NAKUP

pomladanskega in letnega blaga za ženske in moške obleke, ki je pravkar došlo, potem perila, šifona, kotenine, oksforta, cefira, cvilha, odelj, kocev, posteljnih garnitur i. dr.

samo čehoslovaški izdelki

se priporoča domača trgovina

pri „Češniku“ v Ljubljani, Lingarjeva - Stritarjeva ulica.

Zlasti se opozarjajo na to trgovino ženini in neveste, ki nakupujejo opremo (halja). Cene izredno nizke in zmerne.

Zajamčeno nepremočljive dežne plašče

iz prvih angleških tovarov od Din 350 do Din 800 nudi tvrdka

Drago Schwab
Ljubljana, Dvorni trg 3

Pismena naročila se izvršujejo točno (po povzetju). Neugajajoče se zamenja ali vrne denar.

Restavracija Maribor Glavni kolodvor

se priporoča cenjenim potnikom in ostalemu občinstvu.

Prvovrstno vino, topla in mrzla jedila vedno na razpolago.

Cene zmerne.

Slavnemu občinstvu in potnikom se priporoča

Gostilna pri „Pošti“

kjer se točijo prvovrstna vina, topla in mrzla jedila. Cene zmerne. - Za obilen obisk se priporoča **MARIJA MEDEN, MARIBOR.**

Zastoj

ne, pač pa po zelo nizkih cenah dobite vse kuhinjske potrebščine, kakor raznovrstna kloparska, kotlarska, kovinostiskarska, ter ključavničarska dela in druge predmete pri zadrugi



Jugometalija

r. z. z. o. z.

splošna kovinska industrija

Ljubljana, Kolodvorska ul. 18

Telefon št. 729.

Kdor išče

Službo, delavcev, kupcev I. t. d.

Ta najde

službo, delavce, kupce I. t. d.

če oglaš v »Delavcu«! Zajamčen uspeh!

Usedelavski zlet v Ljubljani!

Tvrdka

Peter Capuder

Ljubljana, Dalmatinova ulica

priporoča za ta izlet:

Celotne kroje kot tudi posamezne dele za U. D. R. — Vse telovadne potrebščine: majice, telovadne hlače, čelje, dalje za moški in ženski naraščaj ter članice potrebne telovadne obleke. - Zahtevajte cenike! Preskrbite si pravočasno! - Poverjeni dobavitelj potrebščin U. D. R.

Veliko škodo si napravite sami, ako kupite blago kje drugje, predno si ne ogledate nizkih cen v trgovini

„DANICA“

Majzelj & Rajželj

Ljubljana, Turjaški trg št. 1

(bivša Preskrbovalnica)

Velika zaloga blaga za ženske in moške obleke, hlačevine, žameta, kotenine, etamina, odelj, ogrinjalk, nogavic, rokavic, kravat, srajc, ovratnikov, predpasnikov, jopic, naglavnih rut in najrazličnejšega drugega blaga. Istotam zaloga usnja vseh vrst. Postrežba točna in vestna.

Nabirajte naročnike!

Priporoča se

gostilna pri „Wilsonu“

v MARIBORU. — Točijo se prvovrstna vina in pivo. - Mrzla in gorka jedila vedno na razpolago. — Cene zmerne.

Najcenejši

PREMOG, DRVA in CEMENT v vsaki množini dostavlja na dom.

Naročila sprejema:

H. Petrič

Ljubljana, Gosposvetska c. 16., I. Telefon 334.

Plesbarska in slikarska

ter vsa v to stroko spadajoča dela izvršuje solidno in točno po najnižjih cenah tvrdka

Petek & Ivan Langof

Društvena ulica št. 43, Moste pri Ljubljani.

V imenu Štok. kom. (P. odb. GDSJ.)

Izdajatelj: **Franč Svetek.**

Odgovorni urednik: **Jože Berdaja.**

Tiska tiskarna **Makso Hrovatn.**

Imaš bolečine v obrazu? V celem telesu?

Uporabljaj Elza-Fluid!

Potrebuješ ti dobrodejno in okrepujoče mazilo?

Uporabljaj Elza-Fluid!

Ali te muči glavobol? Zobobol? Trganje?

Uporabljaj Elza-Fluid!

Ali želiš najboljše za negovanje zob, kože, glasa?

Uporabljaj Elza-Fluid!

Ali si preveč občutljiv glede mrzlega zraka?

Uporabljaj Elza-Fluid!

Ali želiš dobro domače in kosmetično sredstvo?

Uporabljaj Elza-Fluid!



Fellerjev pravi Elzafluid je mnogo močnejši, izdatnejši in boljšega delovanja kakor francosko žganje. Nekoliko kapljic zadostuje, da tudi ti rečeš:

To je najbolje, kar sam kdaj okušal!

Zahtevaj v vseh prodajalnah pravi Elzafluid od lekarnarja Feller. Ako naročiš naravnost, stane s pakovanjem in poštino (če se denar pošlje naprej ali po povzetju):

3 dvojnate ali 1 specialna steklenica 24 Din, 12 dvojnateh ali 4 specialne 85 Din, 24 dvojnateh ali 8 specialnih 151 Din, 36 dvojnateh ali 12 specialnih steklenic 214 Din.

Različno: Elza-obliž zoper kurja očesa 4 in 6 Din, Elza-mentolni črtniki 7 Din, Elza-riblje olje 20 Din, Elza-voda za usta 12 Din, Elza-kolonska voda 15 Din, Elza-šumski miris za sobo 15 Din, Glycerin 4 80 in 18 Din, Lysof, Lysoform 25 Din, Kineški čaj od 2 Din dalje, originalno Radikum francosko žganje, velika steklenica 15 Din, Elza-mrčesni prašek 10 Din, strup za podgane in miši 8 Din. Za različne predmete se pakovanje in poština posebej računa.

Na te cene se računa sedaj 10% doplačila. Pisma je naslavljati natančno na: **EUGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA DONJA, Elza trg št. 334, Hrvatsko.**

Znižane cene za otroške vozičke

Novi modeli. — Poslužite se izdelkov domače tovarne otroških vozičkov in dvokoles Tribuna F. B. L., Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. — Istotam se dobijo po znižani ceni nova dvokolesa mali pomožni motorčki, šivalni stroji in pneumatike ter se sprejemajo v polno popravo za emajliranje in ponikljanje dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni drugi stroji. Prodaja se tudi na obroke. Ceniki franko.



Pečatne znamke in emajlirane tablice.

Ustanovljeno leta 1852.

TEODOR KORN

Ljubljana, Poljanska c. 8

(preje Henrik Korn)

Krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacija vodovodov. Naprava strelododov. Kopalške in klosetne naprave. Izdelovanje posod iz pločevine za firmež, barvo, tak in med vsake velikosti, kakor tudi posod (škatelj) za konzerve.

ZADRUŽNA BANKA

v Ljubljani, Aleksandrova cesta št. 5

sprejema hranilne vloge na tekoči račun in na knjižice: obresti po dogovoru. Bančne posle izvršuje najkulantneje.

Delniški kapital K 12.000.000.

Brzjavni naslov: Zadrubanka. — Telefonska številka 367.